

lowego procesu realizacji reformy kościelnej, w której niepoślednią pozycję i funkcję może i powinna odgrywać Liturgia Godzin. Reforma ta wskazuje na stałą potrzebę odradzania się, modyfikowania i tworzenia wielu takich struktur i działań Kościoła, które będąc nośnikami wielu głównych treści i znaczenia teologiczno-ewangelizacyjnego, odpowiednio dostosowanych do warunków polskich, mogą wносить wielki wkład w moralno-religijne odrodzenie Polaków. Jest to dzieło pożądane z punktu widzenia Kościoła Polskiego, zgodne zaś z intencją Vaticanum II. Jest to zadanie dla tych wszystkich, którym leży na sercu dobro oraz przyszłość Kościoła i Ojczyzny.

Lublin

ZBIGNIEW NARECKI

W I A D O M O Ś C I I U W A G I

Ks. Jan Dyduch

POLSKIE TOWARZYSTWO TEOLOGICZNE W KRAKOWIE

1. RYS HISTORYCZNY

Polskie Towarzystwo Teologiczne powstało w r. 1924. Zostało założone przez pracowników naukowych Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie. Po zatwierdzeniu statutu przez władze kościelne i państwowe, zebranie inauguracyjne odbyło się 23 II 1924 r. Pierwszym prezesem Towarzystwa wybrano wybitnego uczonego filozofa profesora ks. Kazimierza Waisa, który sprawował tę funkcję od r. 1924 do 1927. Po nim stanowisko to piastował profesor teologii fundamentalnej ks. Szczepan Szydelski. Jego kadencja trwała od 1927 aż do wybuchu II wojny światowej¹.

W pierwszej fazie swego istnienia Polskie Towarzystwo Teologiczne trafiło na podatny grunt i rozszerzało się po całej Polsce. Zostały

¹ Por. B. Przybyszewski, *Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie*, w. *Słownik towarzystw naukowych*, t. I, *Towarzystwa naukowe działające obecnie w Polsce*, (pod red. L. Łosia), Wrocław 1978, s. 164.

utworzone jego oddziały w wielu miastach: w Poznaniu, Katowicach, Przemyśle, Tarnowie, Lublinie (1924), Warszawie (1926), Wilnie (1927), Pelplinie, Płocku (1930), później w Krakowie, Częstochowie, Kielcach, Łucku i Sandomierzu (do 1933 r.)².

Organem Polskiego Towarzystwa Teologicznego stał się od samego początku kwartalnik „Przegląd Teologiczny”, wydawany we Lwowie od 1920 r. W r. 1931 zmieniono tytuł czasopisma na „Collectanea theologica”, w którym umieszczano także artykuły w językach obcych, a do polskich dodawano obcojęzyczne streszczenia. Również rozpoczęto wydawać serię „Nasza myśl teologiczna”, która miała zawierać materiały z ogólnopolskich zjazdów Towarzystwa. Ukazały się tylko dwa tomy, zamieszczające materiały ze zjazdu w r. 1928 we Lwowie i ze zjazdu w Warszawie w 1933 r. Trzeci z kolei zjazd okresu międzywojennego odbył się w Krakowie w 1938 r., niestety jego materiału już nie zdążono opublikować. Również przedstawiciele Towarzystwa Teologicznego uczestniczyli w Międzynarodowym Kongresie Prawników w Rzymie w 1934 r.³

W okresie II wojny światowej działalność Towarzystwa została zabroniona, a wielu jego członków — uczonych teologów — zginęło w obozach koncentracyjnych, w więzieniach i wskutek działań wojennych. Jednakowoż kataklizm wojenny i ogromne straty nie zdołały zniweczyć żywotności polskiej myśli teologicznej skupiającej się w ramach Towarzystwa, toteż zaraz po zakończeniu działań wojennych z nowym dynamizmem przystąpiono do pracy.

Ważnym wydarzeniem stał się pierwszy powojenny ogólnopolski zjazd Towarzystwa, który odbył się w Lublinie w dniach od 25 do 26 września 1946 r. Jego organizatorami byli profesorowie: ks. Aleksy Klawek — biblista i ks. Władysław Wicher — moralista. Zjazd ten był nie tylko przeglądem strat polskiej teologii, lecz także wytyczeniem kierunków na przyszłość. W czasie zjazdu lubelskiego dokonano połączenia Polskiego Towarzystwa Teologicznego ze Związkiem Polskich Zakładów Teologicznych im. Św. Jana Kantego, gromadzącego przełożonych i profesorów seminariów duchownych; tworząc w ten sposób Polskie Towarzystwo Teologiczne im. św. Jana Kantego. Jego Zarząd Główny miał przebywać w Warszawie. Zjednoczenie to jednak trwało krótko.

W r. 1948 w dniach od 6—8 kwietnia zorganizowano w Krakowie ogólnopolski zjazd Towarzystwa połączony z obchodem 550-lecia istnienia Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W r. 1957 przystąpiono do zorganizowania trzeciego powojennego ogólnopolskiego zjazdu Towarzystwa, który jednak nie doszedł do skutku, gdyż Polskie Towarzystwo Teologiczne nie uzyskało

² Por. tamże, s. 164.

³ Por. B. Przybyszewski, *Krótki zarys dziejów Polskiego Towarzystwa Teologicznego*, Materiały archiwalne Kurii Metropolitalnej w Krakowie.

rejestracji państwowej jako stowarzyszenie ogólnopolskie. Od tego czasu będzie ono istnieć jako Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie, bowiem jego Oddział Krakowski otrzymał rejestrację państwową 12 listopada 1946 r.⁴

2. CELE I ZADANIA

Polskie Towarzystwo Teologiczne powstało w specyficznych warunkach historycznych. Polska uzyskała niepodległość w 1918 r. po wielowiekowej niewoli. Niewątpliwie okres rozbiorów, brak własnej państwowości, dyskryminacja polityczna nie sprzyjały rozwojowi polskiej myśli teologicznej. W nowej sytuacji politycznej zachodziła pilna potrzeba ożywienia i integracji działań polskich teologów. Problem ten dostrzegli z całą wyrazistością profesorowie teologii Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie i podjęli starania o utworzenie organizacji mającej za cel rozwój katolickiej teologii na terenie całej Polski. Zamierzali oni zaangażować wszystkich polskich teologów do współpracy nad odrodzeniem nauk kościelnych w Polsce. Co więcej, chodziło im także o wciągnięcie wszystkich kapłanów w krąg zainteresowań teologią, ustawicznego pogłębiania wiedzy teologicznej dla potrzeb duszpasterstwa. Wydaje się, że zamierzenia twórców organizacji teologów polskich sięgały jeszcze dalej. Pragnęli również zainteresować zagadnieniami teologicznymi możliwie najszersze rzesze katolików świeckich.

Zgodnie ze statutem Polskiego Towarzystwa Teologicznego, ma ono troszczyć się o rozwój teologii katolickiej i przekazywać ją w formie dostępnej społeczeństwu katolickiemu: „Celem Towarzystwa jest rozwój katolickich nauk teologicznych i budzenie zainteresowania nimi wśród ogółu społeczeństwa katolickiego”⁵.

Dla zrealizowania zamierzonych celów trzeba:

- a) urządzać dyskusyjne zebrania naukowe i odczyty;
- b) urządzać spotkania z referatami o charakterze naukowym jak i popularyzatorskim;
- c) organizować należycie wyposażone biblioteki i czytelnie;
- d) prowadzić wydawnictwa prac naukowych i czasopism naukowych;
- e) urządzać konkursy na prace naukowe i je nagradzać;
- f) organizować zjazdy naukowe i sympozja;
- g) organizować wycieczki naukowe⁶.

⁴ Por. B. Przybyszewski, *Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie*, s. 165 oraz materiały archiwum Polskiego Towarzystwa Teologicznego.

⁵ Statut Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie, 12 XI 1946, artykuł 5, Archiwum Towarzystwa.

⁶ Por. tamże, artykuł 6.

Ważnym zadaniem Towarzystwa jest współpraca z innymi organizacjami o charakterze naukowym, zajmującymi się np. historią, filozofią czy filologią. Również nawiązanie kontaktów z uczelniami i fakultetami katolickimi zarówno w kraju jak i poza jego granicami. Polskie Towarzystwo Teologiczne utrzymuje kontakty z teologami różnych krajów, śledzi czynnie współczesne kierunki teologii. Zapotrzebowanie na działalność Towarzystwa niepomierzenie wzrosła w okresie posoborowej odnowy życia Kościoła, a zwłaszcza w tych diecezjach, w których odbywały się synody duszpasterskie. Szczególna współpraca została nawiązana między Towarzystwem a Synodem Duszpasterskim Archidiecezji Krakowskiej, odbywającym się w latach 1972—1979.

O zadaniach Towarzystwa w odnowie życia religijnego mówi dokument synodalny pt. „Rola teologii w kształtowaniu życia wiary” w sposób następujący: „Ważną rolę do spełnienia w archidiecezji ma Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie. W ramach swej działalności (sekcje, sesje i sympozja naukowe) powinno stanowić forum spotkań i wzajemnych kontaktów pomiędzy teologami różnych zakładów teologicznych, popularyzować osiągnięcia badań teologicznych przez odczyty, rozwijać akcję wydawniczą, a) czasopism oraz różnorodnych serii naukowych, b) pomocy naukowych dla studiujących teologię, c) publikacji naukowo-popularnych dla potrzeb duszpasterstwa”⁷.

Na podkreślenie zasługuje ten fakt, że Polskie Towarzystwo Teologiczne od początku swego istnienia postawiło sobie za cel zainteresować teologią katolicką szerokie kręgi wiernych świeckich. Słuszność tej idei potwierdziło nauczanie Soboru Watykańskiego II i Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r.

3. STRUKTURA

Członkowie Polskiego Towarzystwa dzielą się na trzy grupy:

a) zwyczajni, b) wspierający, c) honorowi.

Członkiem zwyczajnym Towarzystwa może być kapłan katolicki, który zgłosił chęć wstąpienia i został przez zarząd Towarzystwa lub jego Walne Zebranie przyjęty. Jego obowiązkiem jest przestrzegać postanowień statutu i zarządzeń władz Towarzystwa, popierać jego działalność i brać w niej czynny udział oraz uiszczać ustaloną roczną składkę. Do praw zwyczajnego członka Towarzystwa należy: a) udział w zebraniach dyskusyjnych i odczytach Towarzystwa, b) korzystanie ze wszystkich jego instytucji, zbiorów i wydawnictw, c) uczestniczenie w jego Walnych Zebraniach z głosem decydującym, d) udział

⁷ *Duszpasterski Synod Archidiecezji Krakowskiej 1972—1979*, t. I, Kraków 1985, s. 235.

w wyborach władz Towarzystwa, przy czym jest to udział zarówno bierny jak i czynny⁸.

Członkiem wspierającym Towarzystwa może zostać każdy katolik świecki narodowości polskiej, który po zgłoszeniu akcesu do Towarzystwa zostanie przyjęty przez jego Zarząd. Obowiązki i prawa członków wspierających w dużej mierze pokrywają się z obowiązkami i prawami członków zwyczajnych, z tym że członkowie wspierający uczestniczą w Walnych Zebraniach z głosem doradczym i nie mają praw wyborczych⁹.

Członkiem honorowym może zostać każda osoba wybitnie zasłużona wobec Towarzystwa i dla nauk teologicznych. Mianuje ich Walne Zebranie na wniosek Zarządu¹⁰. Honorowym członkiem Polskiego Towarzystwa Teologicznego jest papież Jan Paweł II, który w latach 60-tych aktywnie uczestniczył w pracach Towarzystwa. Aktualnie Towarzystwo liczy 286 członków zwyczajnych oraz 34 wspierających, łącznie 320.

W świetle soborowej nauki o świeckich, która ich dowartościowała i pokreśliła równość w Kościele, należałoby te same prawa przyznać świeckim członkom Polskiego Towarzystwa Teologicznego, a więc głos decydujący na Walnym Zebraniu oraz prawa wyborcze zarówno bierne jak i czynne. Decyzje bowiem podejmowane na Walnych Zebraniach nie są wykonywaniem jurysdykcyjnej władzy kościelnej, jak również spełnianie z wyboru funkcje w Towarzystwie nie są czynnościami wymagającymi święceń. Sprawa ta wraca w dyskusjach na Walnych Zebraniach, jednak jest trudna do przeprowadzenia ze względów formalnych, wymaga bowiem zmiany statutu Towarzystwa, a ta nie jest łatwa ze względu na potrzebę zatwierdzenia zmiany przez władze państwowe.

W ramach Polskiego Towarzystwa Teologicznego działają następujące organy: a) Walne Zebranie, b) Zarząd, c) Komisja Kontrolująca, d) Sąd Polubowny. Spełniają one funkcje kierownicze w Towarzystwie. Walne Zebranie jest organem ustawodawczym Towarzystwa. Jego decyzje zapadają przez głosowanie. Do podjęcia uchwały wymagana jest na zebraniu obecność większości członków, w razie jej braku trzeba ogłosić nowy jego termin i wówczas obecni mają prawo podejmowania uchwał niezależnie od ich liczby. Z tym, że uchwały zapadają bezwzględną większością głosów obecnych, a jedynie tylko do zmiany statutu wymagana jest zgoda 2/3 głosujących przy obecności przynajmniej połowy ogólnej liczby członków zwyczajnych. Wybory dokonywane w czasie Walnych Zebrań mają być przeprowadzone zgodnie z postanowieniami Kodeksu Prawa Kanonicznego.

⁸ Statut Polskiego Towarzystwa Teologicznego, art. 8—11.

⁹ Por. tamże, artykuł 13.

¹⁰ Tamże, artykuł 14.

Walne Zebranie posiada następujące kompetencje: przyjmuje sprawozdania Zarządu i Komisji Kontrolującej, udziela Zarządowi absolutorium z administracji majątku, podaje mu ogólne wytyczne do pracy, rozstrzyga sprawy przedstawione przez Zarząd, decyduje o sposobie zaciągania zobowiązań majątkowych i wysokości składek oraz wybiera na jeden rok zarząd i komisję kontrolującą. Oprócz odbywających się corocznie zwyczajnych Walnych Zebrań, istnieje możliwość zwołania nadzwyczajnego Zebrania Walnego, którego dokonuje Zarząd, bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie Komisji Kontrolującej lub też na żądanie przynajmniej 1/3 ogółu członków. Walne Zebranie otwiera prezes, a obradami kieruje przewodniczący zebrania, specjalnie przez nie wybrany. Przewodniczący zebrania powołuje sekretarza do prowadzenia protokołu Walnego Zebrania ¹¹.

Innym organem sprawującym władzę w Towarzystwie jest jego Zarząd. Spełnia on władzę wykonawczą. Zostaje powołany na okres jednego roku przez Walne Zebranie. Składa się z prezesa, wiceprezesa, sekretarza, skarbnika, bibliotekarza oraz kierowników sekcji. Każdy członek Zarządu ma obowiązek uczestniczyć w jego zebraniach oraz wykonywać czynności przewidziane statutem lub powierzone przez prezesa. Do obowiązków Zarządu należy: zwoływanie i przygotowywanie Walnych Zebrań, wykonywanie ich uchwał, czuwanie nad prawidłową działalnością Towarzystwa, administrowanie jego majątkiem, powoływanie sekcji, urządzenie posiedzeń naukowych, przyjmowanie i usuwanie członków Towarzystwa. Zarząd na swoich posiedzeniach podejmuje uchwały większością głosów, a w wypadku równości rozstrzyga głos przewodniczącego. Do podjęcia uchwał wymagana jest na posiedzeniu obecność przynajmniej 4 członków Zarządu, w tym prezesa i wiceprezesa. Obrady Zarządu mają być protokolowane ¹².

Do zadań prezesa Zarządu należy: reprezentowanie Towarzystwa na zewnątrz, zwoływanie zebrań Zarządu i przewodniczenie im, koordynowanie całokształtu działalności Towarzystwa. Wiceprezes współuczestniczy w czynnościach prezesa, a w razie nieobecności zastępuje go. Sekretarz prowadzi kancelarię Zarządu i protokółuje jego posiedzenia. Skarbnik jest odpowiedzialny za kasę Towarzystwa. Bibliotekarz troszczy się o prowadzenie biblioteki. Kierownicy sekcji opiekują się poszczególnymi sekcjami i troszczą się o ich rozwój ¹³.

Komisja Kontrolująca składa się z 3 osób — przewodniczącego i dwóch członków wybranych na Walnym Zebraniu na okres jednego roku. Ma ona czuwać nad działalnością i majątkiem Towarzystwa, kontrolować czynności Zarządu, składać sprawozdania ze swych czyn-

¹¹ Por. tamże, art. 15—16.

¹² Tamże, art. 17—25.

¹³ Por. tamże, art. 26—31.

ności na Walnym Zebraniu, stawiać wniosek o udzielenie lub nieudzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi¹⁴.

Sąd Polubowny składa się z przewodniczącego i dwóch członków, wybranych przez Walne Zebranie na przeciąg jednego roku. Rozstrzyga on spory między członkami Towarzystwa¹⁵.

Wydaje się, że postanowienie statutu o wyborze Zarządu Towarzystwa na okres 1 roku winno ulec zmianie. Odpowiedzialne zadania spełniane przez Zarząd, jakimi są inspirowanie i kierowanie działalnością Towarzystwa nie jest w pełni możliwe do zrealizowania w ciągu jednego roku. Potwierdza to również praktyka, mianowicie ten sam Zarząd jest wybierany przez kolejnych kilka lat. Proponuje się wybór całego Zarządu na okres trzech lat. Byłoby wskazane wprowadzenie tej zmiany do statutu, co z podanych wyżej powodów nie jest proste.

4. DZIAŁALNOŚĆ

Działalność naukowo-odczytowa Polskiego Towarzystwa Teologicznego jest realizowana, przede wszystkim w sekcjach naukowych, których aktualnie jest dwanaście. Są to: sekcja filozoficzna, biblijno-liturgiczna, apologetyczno-religioznawcza, dogmatyczno-moralna, historyczna, kanonistyczna, misjologiczna i socjologiczno-pastoralna. Wymienione sekcje specjalistyczne działają w Krakowie. Oprócz nich są sekcje naukowe działające w różnych miastach. Są to: Sekcja w Kalwarii Zebrzydowskiej, Sekcja w Tarnowie, Sekcja w Tuchowie i Sekcja w Katowicach¹⁶. W tych sekcjach zwanych także terenowymi mają miejsce odczyty z różnych dziedzin nauk kościelnych.

Szczególną aktywnością wyróżnia się Sekcja Wydawnicza Towarzystwa. Wydaje ona systematycznie dwa czasopisma: „Ruch Biblijny i Liturgiczny” oraz „Analecta Cracoviensia”. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” jest dwumiesięcznikiem i posiada charakter popularno-naukowy. Popularyzuje on aktualne osiągnięcia nauk biblijnych oraz komentuje przepisy i wydarzenia liturgiczne. Od kilku lat umieszcza sprawozdania z działalności Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Dotychczas ukazało się 39 roczników tegoż czasopisma.

Drugim periodykiem wydawanym przez Towarzystwo to rocznik „Analecta Cracoviensia”. Rocznik ten posiada charakter naukowy. Są w nim publikowane artykuły i rozprawy pracowników naukowych Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, jak również prace uczonych z innych uczelni polskich oraz z zagranicy. Rocznik prezentuje wysoki poziom naukowy. Są w nim publikowane artykuły w różnych językach, zaś artykuły w języku polskim posiadają obco-

¹⁴ Por. tamże, art. 32—36.

¹⁵ Tamże, art. 38—39.

¹⁶ Por. *Sprawozdanie z działalności Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie w. 1984*, „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 38 (1985) 238—241.

języczne streszczenia. Rocznik dociera do ponad 100 bibliotek naukowych w kraju i za granicą. Rocznik „Analecta Cracoviensia” stanowi od r. 1969 organ Polskiego Towarzystwa Teologicznego. Dotychczas ukazało się jego osiemnaście tomów.

Głównym jednak nurtem pracy sekcji wydawniczej to wydawnictwa książkowe. Ukazujące się tam książki mają różnorodny charakter, począwszy od dzieł naukowych do podręczników nauki religii dla dzieci w wieku przedszkolnym. Zdecydowana większość wydawnictw książkowych zawiera materiały kaznodziejskie i katechetyczne, służące jako pomoc w duszpasterstwie i świadczą jak nauki teologiczne powinny służyć duszpasterstwu i apostołstwu.

W ostatnich latach Towarzystwo wydaje rocznie około 10 pozycji książkowych. Dla przykładu: w okresie od 1945 do r. 1973 wydano 13 książek¹⁷, natomiast w roku 1984 — 12 książek¹⁸, w 1985 — 9 książek¹⁹, 1986 — 11 książek.

Oprócz pracy w sekcjach Polskie Towarzystwo Teologiczne prowadzi działalność odczytową dla szerszych kręgów katolików świeckich. Są organizowane odczyty publiczne i spotkania połączone z dyskusją, które odbywają się bądź w kościołach, bądź w pomieszczeniach przykościelnych. Tego typu działalność Towarzystwa ma za cel udostępnić i wyjaśnić szerokim rzeszom wiernych niektóre aktualne problemy życia religijnego. Towarzystwo Teologiczne w swej działalności śledzi wydarzenia z życia Kościoła Powszechnego, które znajdują odzwierciedlenie w sympozjach urządzanych z tych okazji. Tu trzeba wymienić sympozja urządzane z okazji Soboru Watykańskiego II, spotkania i sympozja organizowane z okazji odbywających się Synodów Biskupich, czy też z okazji wydawanych ważnych dokumentów kościelnych na przykład encyklik papieskich, Nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego itd. Polskie Towarzystwo Teologiczne odczytami i publikacjami stara się przypominać ważne rocznice z dziejów narodu polskiego, jak również upamiętnić aktualne wydarzenia zachodzące w życiu Kościoła w Polsce.

Tak jak w przeszłości i obecnie nawiązuje kontakty oraz współpracę z różnymi ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą. Zwłaszcza w ostatnich latach po utworzeniu Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, z którą Towarzystwo Teologiczne ściśle współpracuje, obserwujemy ożywienie współpracy z uczonymi wielu krajów świata.

W podsumowaniu trzeba zaznaczyć, że istniejące już ponad 60 lat Polskie Towarzystwo Teologiczne jest stowarzyszeniem niezwykle zasłużonym dla rozwoju nauk kościelnych w Polsce, że wyznaczony cel zainteresowania teologią szerokich rzesz duchowieństwa i wiernych

¹⁷ Por. B. Przybyszewski, *Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie*, s. 165—166.

¹⁸ Por. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 38 (1985) 242.

¹⁹ Por. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” 39 (1986) 54.

świeckich, pomimo trudności i przeszkód, wykonuje chlubnie i skutecznie. Przez swoją działalność pomaga Kościołowi w jego apostołstwie i duszpasterstwie, a także przyczynia się do ubogacenia i rozwoju kultury polskiej.

Kraków

KS. JAN DYDUCH

Ks. Andrzej Rojewski

SPRAWOZDANIE Z XXII SYMPOZJUM LITURGISTÓW POLSKICH PRZEMYŚL 1986

Seminarium Duchowne w Przemyślu gościło w dniach 16—18 października 1986 r. członków Komisji Episkopatu d.s. Liturgii i Duszpasterstwa Liturgicznego, nadto 35 wykładowców liturgiki w Uczelniach Teologicznych w Polsce oraz Przewodniczących Diecezjalnych Komisji Liturgicznych z całego kraju. Symposium poświęcone było Mszalowi Pawła VI jako księdze ludu Bożego i stanowiło jedną z sesji przygotowawczych do Ogólnopolskiego Kongresu Eucharystycznego w 1987 r.

W przededniu obrad, o których powiedziano wyżej, odbyło się w tymże Seminarium, pod przewodnictwem Ks. Biskupa T. Rybaka, spotkanie Komisji Episkopatu d.s. Liturgii i Duszpasterstwa Liturgicznego.

Prace symposiumu rozpoczęły się w dniu 16 października koncelebracją Eucharystii o godz. 9.00. Przewodniczył i głosił słowo Bp Ignacy Tokarczuk. Koncelebrowali: Bp T. Rybak, Bp T. Szwagrzyk i obecni już w tym czasie księża goście. W homilii, po powitaniu uczestników obrad, Biskup Przemyski podkreślił dwa elementy życia chrześcijańskiego rodzące się z liturgii: przyjaźń z Bogiem (wymiar wertykalny) i tworzenie wspólnoty braci (wymiar horyzontalny). Wskazał także na zagrożenia liturgii wypływające z formalizmu i wtórnego rybrycyzmu. Homilię zamykały życzenia owocnych obrad.

Rozpoczęły się one o godz. 10.45 powitaniem wygłoszonym przez Rektora Seminarium Ks. prał. St. Zygarowicza. Zapewnił on, że uczelnia diecezji przemyskiej gości z radością uczestników symposiumu nawiązując m.in. w ten sposób do postaw sług Bożych, których ciała spoczywają w mieście biskupim i ziemi przemyskiej (Bp Pelczar, Ks. J. Baliński — Rektor Seminarium, August Czartoryski SDB, O. Wenanty OFMConv oraz S. Leonia Służebniczka).

Do słowa Ks. Rektora nawiązał Bp T. Rybak. Dziękując za umożliwienie odbycia symposiumu w Seminarium Przemyskim wskazał na pozycję, jaką zajmuje diecezja we współczesnym życiu Kościoła w Polsce. Miejsce to wyznaczają: osobowy autorytet Biskupa Przemyskiego, prężne duszpasterstwo, budownictwo sakralne, a także fakt, iż Seminarium Duchowne liczy 390 alumnów. W serdecznych słowach Ksiądz Biskup wspominał także postać długoletniego Przewodniczącego Komisji Episkopatu d.s. Liturgii — Bpa Stanisława Jakiela — sufragana przemyskiego i wkład w aktualną działalność tejże Komisji wnoszony przez Bp T. Białkiewicza.